

Ісаєва К.О.

студентка,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОТИДІЮ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

Торгівля людьми у 21 сторіччі набула планетарних масштабів. Настільки великих, що над цією проблемою замислюється майже кожен пересічний громадянин.

Цей вид злочинної діяльності набув таких масштабів, що експерти Комісії ООН вважають його за своїми наслідками третім після нелегальної торгівлі зброєю та наркотиками, який щорічно приносить прибуток злочинцям близько 7–12 млрд доларів, і це при тому, що ризик бути затриманим та покараним є мінімальним. Фахівці зазначають, що в багатьох країнах світу економіка характеризується зростаючим проникненням у неї міжнародних злочинних угруповань, які використовують рабську працю потерпілих від торгівлі людьми в її тіньовому секторі [1, с. 5].

На жаль, Україна не є виключенням, особливо останнім часом, коли події, що відбуваються на Донбасі зумовлюють певне полегшення для злочинців у можливостях з торгівлі людьми.

Тож не дивно, що цій проблемі приділяється величезна увага з боку науковців. Цю проблему досліджували К.Б. Левченко, А.В. Орлеан, Б.В. Лизогуб та багато інших науковців.

Перш за все необхідно визначити поняття торгівлі людьми. Відповідно до Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності [2], «торгівля людьми» означає здійснювані з метою експлуатації вербування, перевезення, передачу, приховування або одержання людей шляхом загрози силою або її застосування або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або уразливістю положення, або шляхом підкупу, у вигляді платежів або вигод, для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу.

Україна особливо уразлива до злочинів торгівлі людьми, здебільшого у небезпеці жителі сільської місцевості, які не мають можливості працевлаштуватися, зважаючи на високий рівень безробіття в нашій країні. До таких людей вербувальники застосовують насильство, обман, боргову кабалу. Найчастіше українців залучають до роботи у сільському господарстві, домашній роботі, промисловості, лісозаготівлі. Особливо уразливі діти у дитячих будинках, а також жителі областей, де проводиться антитерористична операція.

Якщо ж звернутися до національного кримінального законодавства, то цей злочин відповідно до ч. 1 ст. 149 КК України являє собою вербування, переміщення, переховування, передачу або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи вразливого стану особи [3].

У ст. 1 Закону України «Про протидію торгівлі людьми» торгівля людьми визначається як здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а також

вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, вразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнається злочином [4].

Щодо України, то на арені торгівлі людьми вона виступає одночасно і як країна призначення (в більшості з країн СНД та Азії), і як країна походження «товару», і як країна транзиту до Захід.

Проблемою в Україні є недоведення справи до суду. Це відбувається тому, що є складнощі як із самою процедурою виявлення та доказування даного злочину, так і відсутність досвіду збору даних від молодих жінок та дітей (найчастіше через сором або залякування вони мовчать). Також негативно впливає на вирішення проблеми досить незначний термін покарання, а також неврегульоване покарання саме дітей, які стали торговцями інших дітей. Вважаємо, що необхідно посилити державний контроль за діяльністю організацій, що надають шлюбні, туристичні та інші послуги, а також послуги з працевлаштування громадян за кордоном, – саме вони найчастіше служать каналом торгівлі людьми. Важливо також посилити контроль за процесом усиновлення іноземними громадянами українських дітей та стежити за їхньою подальшою долею [5, с. 85].

Таким чином, торгівля людьми – одна з найактуальніших проблем сьогодення в Україні. Законодавчо злочин торгівлі людьми визначено як у міжнародних документах, так і в національному законодавстві. Більш того, навіть прийнято окремий закон, присвячений торгівлі людьми як злочину транснаціонального значення.

Втім, все ще недостатньо зроблено на рівні України, і необхідно покращити не тільки державні засоби боротьби з торгівлею людьми, а і покращити міжнародну співпрацю у галузі торгівлі людьми.

На мою думку, нам треба звернути більшу увагу на цей злочин як такий, більш докладно вивчити міжнародний досвід, втілюючи найкращі ідеї в нашій країні і, безперечно, з більшою увагою звернутися до контролю за розслідуванням торгівлі людьми в Україні.

Список використаних джерел:

1. Торговля людьми в Україні / ЮНІСЕФ, ОБСЄ, АМР США, Британська Рада. – К., 2004. – С. 110.
2. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_791/print1382539821519683/.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
4. Про протидію торгівлі людьми Верховна Рада України; Закон від 20.09.2011 р. [Електронний ресурс]. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>
5. Александренко О. В. Актуальні питання протидії торгівлі людьми в Україні / О. В. Александренко, Н. О. Веселовська // Молодий вчений. – 2014. – № 9. – С. 84-86.